

Neuropsychiatrische gevolgen van de COVID-19-pandemie

ARTIKEL

AUTEUR

GERBEN VAN DE KRAATS

SISCO VAN VEEN

E-mail: G.BvandeKraats-2@umcutrecht.nl

Deze rubriek komt tot stand in samenwerking met De Jonge Psychiater (www.dejongepsychiater.nl).

De Jonge Psychiater

Waarom dit onderzoek?

COVID-19 beheerst de wereld; onduidelijk is hoe deze crisis de psychiatrie gaat beïnvloeden. Een toename van psychische klachten door de sociaal-maatschappelijke gevolgen wordt verwacht. Daarnaast kunnen ook neurobiologische gevolgen van de infectie zichtbaar worden. Eerdere pandemieën hebben tot een significante toename van postvirale encefalopathie, neuromusculair disfunctioneren en demyeliniserende aandoeningen geleid. Mogelijke neuropsychiatrische gevolgen van een sars-CoV-2-infectie op termijn zijn nog onbekend.

Onderzoeksvraag

Welke neuropsychiatrische gevolgen van de door SARS-CoV-2 veroorzaakte immunologische respons op het centraal zenuwstelsel kunnen we verwachten? Tot welke neuropsychiatrische aandoeningen kan dit leiden?

Hoe werd dit onderzocht?

Troyer e.a. (2020) publiceerden een review van recente studies naar de neuropsychiatrische symptomen bij COVID-19-positieve patiënten en postuleren op grond van historische literatuur de te verwachten neuropsychiatrische gevolgen van de huidige COVID-19-pandemie.

Belangrijkste resultaten

Bij eerdere influenzapandemieën in de 18de en de 19de eeuw werden naast een toegenomen incidentie van diverse psychiatrische aandoeningen, ook typische neuropsychiatrische aandoeningen waargenomen die – los van de ernst van de doorgemaakte virusinfectie – direct gerelateerd konden worden aan de immunologische respons op het centraal zenuwstelsel. Een bekend voorbeeld is de toename van patiënten met encephalitis lethargica in het verlengde van de ‘Spaanse griep’, de influenzapandemie in 1918-1919. Ook bij recentere uitbraken van virusinfecties is een significante toename van neuropsychiatrische comorbiditeit gerapporteerd. Troyer e.a. beschrijven verschillende mogelijke immuno-pathofysiologische *pathways* voor het ontstaan van (neuro)psychiatrische aandoeningen (zoals stemmingsstoornissen, psychotische stoornissen, ziekte van Parkinson en encefalopathieën).

Hoe zal dit onderzoek ons vak veranderen?

In onzekere tijden is het van groot belang om de toekomst van de psychiatrie tegemoet te treden met de ervaringen uit het verleden. De historie leert dat pandemieën van andere virussen in de periode daarna gepaard gingen met een toegenomen incidentie van neuropsychiatrische aandoeningen. Het is goed mogelijk dat dit bij de huidige COVID-19-pandemie ook zo zal zijn. Psychiaters die de komende jaren patiënten zien met neuropsychiatrische symptomen moeten bedacht zijn op een COVID-19-infectie in de voorgeschiedenis.

LITERATUUR

- Troyer EA, Kohn JN, Hong S. Are we facing a crashing wave of neuropsychiatric sequelae of COVID-19? Neuropsychiatric symptoms and potential immunologic mechanisms. *Brain Behav Immun* 2020; doi: 10.1016/j.bbi.2020.04.027.